

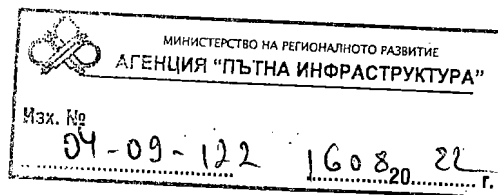

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“

ДО

Д-Р ИНЖ. РОСИЦА КАРАМФИЛОВА

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Към наш изх. № 04-09-121/ 12.08.2022 г.

Към Ваш вх. № 12-00-864 / 12.08.2022 г.

ОТНОСНО: АМ Струма, Лот 3.2

ВЪВ ВРЪЗКА С: Обществени обсъждания на разработени общи, приоритетни, специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за **33 BG0000366 „КРЕСНА – ИЛИНДЕНЦИ“** и **33 BG0002003 „КРЕСНА“**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с публикуваните специфични консервационни и подробни природозащитни цели за защитена зона „Кресна-Илинденци“ и защитена зона „Кресна“ на интернет страницата на МОСВ, приложено изразяваме следното становище:

Предвид функциите на експертите от страна на АПИ, а именно наблюдатели, сме изпращали коментари и бележки по проекта на публикуваните на страницата на МОСВ общи, приоритетни, специфични и подробни природозащитни цели за двете зони с писмо изх. № 04-09-95/27.06.2022 г. В допълнение към същото, с ново писмо изх. № 04-09-111/28.07.2022 г. изискахме да бъдат публикувани изготвените по възложения от МОСВ договор специфични природозащитни цели, които са разработени в съответствие с методологията одобрена от ЕК, както и писмени аргументи, анализи и данни на членовете на работната група за направените промени в публикуваните от страна на МОСВ цели. С писмо № 04-09-119/05.08.2022г. изискахме предоставяне на допълнителна информация.

С писмо с наш изх. № 04-09-121/ 12.08.2022 г. АПИ отправя молба към МОСВ срокът за приемане на становища, предложения, препоръки и коментари да бъде удължен.

Въпреки това изразяваме следното становище по публикуваните на интернет страницата на МОСВ разработки:

1. В най-общ смисъл, след промените внесени от Работна Група 1 (РГ 1), докладите представляват текстове, които са лишени от солидна аргументация и логическа взаимосвързана последователност на причинно-следствените съждения. Нарушена е изструкцията, „SSCO are elaborated on the basis of the best available scientific knowledge stemming mainly from the reports under Birds and Habitats Directives, the Standard Data Forms, field surveys which have been conducted and literature.“ от Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели;

2. Докладите не са изготвени по ясна и конкретна методология. Всъщност за основа е взета работата на специалистите, работили за „Дикон Груп“ ЕООД по договор с МОСВ номер Д-30-14 (07.04.2020) за изработване на Специфичните Природозащитни Цели за двете ЗЗ. По напълно необясним и непрозрачен начин, част от текстовете изготвени от специалистите са просто изтрити и така ключова информация е премахната. Не е приложена информация защо и как е действала РГ 1 по отношение на селектирането на информацията, с която е работила. Това е нарушение на инструкциите: „SSCO are elaborated on the basis of the best available scientific knowledge stemming mainly from the reports under Birds and Habitats Directives, the Standard Data Forms, field surveys which have been conducted and literature.“ и „For setting SSCOs it is necessary to define the current situation of species and habitats and/or the situation at the time the site was adopted as SCI in order to compare it with the necessary or desired situation (target value) by using the above mentioned indicators.“ от Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели. Подобна стратегия навежда на идеята, че научната аргументация при определяне на целите е била пренебрегната за сметка на друг тип аргументация. Подобна парадигма е дълбоко неправилна и не съответства на идеите и концепциите на ЕК за определяне на консервационни цели (Нота на ЕК от 2012г.);

3. За видовете бозайници (без прилепи) не е предвидена нито една „междинна цел“ (стр. 423-433), което е нарушение на инструкция „Since available data are not always enough to deduct SSCOs, interim objectives should identify the data gaps and the strategies to fill those gaps within a defined time schedule.“ от Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели. При положение, че самите автори прилагат информация, че например за Пъстрия пор (Vormela peregrusna) липсват каквито и да било данни (стр. 429 от Приложение 1), то липсата на формулирани междинни цели се явява огромен пропуск. Липсва всякакъв анализ за Черногръдия хомяк в секция А.III.7 (стр. 429 от Приложение 1), а от данните от секция В.I.7 става ясно, че „Черногръдият хомяк (Mesocricetus newtoni) е един от най-малко изучаваните бозайници в Европа. Площта му на разпространение е ограничена до дясната страна на река Дунав в югоизточна Румъния и северна България- централната и източната част на Дунавската равнина и в Добруджа. Въпреки това, разпространението му е малко известно.“ (стр. 1019 от Приложение 1), но също „Според СФД видът присъства в защитена зона „Кресна-Илинденци“, но данните са недостатъчни (DD). Оценката за популация е отбелязана като незначителна (D). По тази причина за този вид не се разработват специфични цели за защитената зона.“ (стр. 1021 от Приложение 1).

4. Докладите за Защитена Зона за местообитанията BG0000366 “Кресна - Илинденци” и Защитена Зона за птиците BG0002003 “Кресна“ биха представлявали еталон за определяне на Специфичните Природозащитни Цели на останалите Защитени Зони в Р. България, тъй като са разработени пилотно в страната с подкрепата на независими експерти, ангажирани от ЕК. За сметка на това се полага основата на порочна практика на определяне на параметри и техните стойности без солидна аргументация и научна обосновка. По този начин се етаблира ненаучен подход и се нарушават класически схеми за взимане на решения (в-ж Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели);

5. В сегашния вариант на докладите е нарушен не само принципа на събиране на най-пълнен набор от информация, заложен в Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели, а е пренебрегната и инициатива от Бернската Конвенция. На срещите с наблюдаващите експерти на Бернската конвенция бе формулирана инструкция да се създаде общодостъпна платформа. При определяне на Специфичните цели трябва да се взимат предвид сведения от научен характер, както и данни на представителите на неправителствения сектор и на други членове на гражданското общество. Достоверността на тези данни трябва да може да

бъде проверена от експерти. Бяха поети отговорности да бъдат създадени общодостъпни бази данни, до които да имат достъп лицата отговорни за формулиране на Специфичните Природозащитни Цели на ЗЗ. Подобни платформи не бяха създадени и по този начин тези препоръки и инструкции на специалистите на Бернската Конвенция не са взети под внимание при изготвянето на докладите на РГ 1;

6. При работата на РГ 1, представителите на АПИ бяха допуснати само и единствено като наблюдатели, въпреки че бяха излъчени представители с екологична експертиза и солиден практически (теренен) и научен опит, вкл. с множество научни публикации в областта. Представителите на АПИ нямаха никаква възможност да обяснят позиции по технически въпроси, които са извън компетенцията на ВСИЧКИ останали членове на РГ 1. Не бяха проведени никакви консултации и дори не бяха зададени въпроси към експертите на АПИ. По този начин, де факто бе постигнато формално спазване на процедурите по прозрачност при вземане на решения, но участието в РГ 1 на експертите, компетентни по технически въпроси свързани с пътната инфраструктура бе напълно фиктивно;

7. Правени са напълно необясними промени на параметри и целеви стойности спрямо изначално заложените от експертите работили за „Дикон Груп“ ЕООД (в някои случаи повече от 50 или 100 % от началните стойности). Примери за подобни промени са установени при:

Elaphe quatuorlineata (Ивичест смок), стр. 369 „Местообитание на вида: Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от Приложение 1;

Zamenis situla (Леопардов смок), стр. 374 и 375 „Местообитание на вида: Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от Приложение 1;

Testudo graeca (Шипобедрена костенурка), стр. 381 „Местообитание на вида: Площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от Приложение 1;

Testudo hermanni (Шипоопашата костенурка), стр. 387 „Местообитание на вида: Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от Приложение 1;

Ursus arctos (Кафява мечка), стр. 431 „Местообитание на вида: Площ на потенциалните местообитания в границите на зоната“, стр. 431 „Популация: Размер на популацията“, стр. 432 „Местообитание на вида: Свързаност на популациите/ местообитанията“, стр. 432 „Местообитание на вида: Местообитания, подходящи за родилни бърлоги“ от Приложение 1;

Липсва всякаква аргументация за причината на подобни решения и методиката по които са изчислени новите параметри. Това е грубо противоречие на инструкциите изработени от експертите, които предоставиха техническа помощ от страна на DG Regio. Създава се впечатлението, че в разработките на РГ 1 е заложен напълно изкуствен и необоснован потенциал за възпрепятстване на реализацията на ИП за реализация на Лот 3.2 на АМ Струма, вкл. за реализация на каквито и да е мерки за опазване на биологичното разнообразие в Кресненския пролом. Това е неприемлив и опасен прецедент, понеже подобен подход може да се възприеме и при определяне на Специфичните Природозащитни Цели на останалите ЗЗ на територията на Р. България;

8. Премахнати са ключови части от първоначалните доклади, изработени от учените работили по четвъртото ниво на Природозащитните Цели. Цели секции са просто изтрети без да е приведена логическа аргументация, защо точно тези параграфи са премахнати. Веднага прави впечатление, че това са предимно текстове съдържащи конкретна информация под

формата на данни и цифри. Това води до значително влошаване на качеството на резултатите от работата на РГ 1, понеже лишава документите от възможност за верификация на правилността на окончателните решения. Груби нарушения са констатирани за:

Elaphe quatuorlineata (Ивичест смок) – изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 369), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията на вида“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 372);

Zamenis situla (Леопардов смок), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 375), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията на вида“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 378)

Testudo graeca (Шипобедрена костенурка), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 381), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията на вида“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 384)

Testudo hermanni (Шипоопашата костенурка), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 387), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията на вида“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 388)

Emys orbicularis (Обикновена блатна костенурка), изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията на вида“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 358-359)

Canis lupus (Вълк), изтрита информация в секция „Популация: Размер на популацията“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останало в Приложение 1 (вж. стр. 423); изтрита информация в секция „Местообитание на вида: Свързаност на местообитанията“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и останала в Приложение 1 (стр. 424-425).

Ursus arctos (Кафява мечка); За този вид пасажите са променени в сравнение с оригиналните и цялата първоначална същност на Специфичните Природозащитни цели е променен. В „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022, напълно са подменени секциите „Популация:

Размер на популацията“, „Местообитание на вида: Площ на потенциалните местообитания в границите на зоната“, „Местообитание на вида: Площ на потенциалните местообитания в границите на зоната“, „Местообитание на вида: Свързаност на популациите/местообитанията“, „Местообитание на вида: Местообитания, подходящи за родилни бърлози“ и тези промени са отразени също на стр. 431-433 от Приложение 1;

9. За някои видове е премахната секцията с използвана референтна литература; което е нарушение на всички научни практики. Фактът, че в първоначалните форми на докладите (например за позиции В.І.17 от Приложение 1 - стр. 1002-1021 по съдържание и де факто стр. 1002-1025 от Приложение 1) подобни референти списъци са налични, а в последствие са премахнати, предполага, че в работата на РГ 1 не е бил водещ научният подход, а са преследвани други цели;

10. От секция „Допълнителна информация“ са премахнати ключови параграфи съдържащи данни за варианти за смекчаване на негативните влияния върху популациите. Оценките за нуждата от реализация и поддържане на подобни мерки също е изтрита без никаква аргументация. Това де факто означава, че докладите в окончателния си вид не вземат под внимание подобни дейности, които пък от своя страна са неделима част от процедурите по ОВОС. Подобен подход е напълно лишен от логика и представлява опасен прецедент който може да бъде повторен и за други ЗЗ;

11. За Група „Земноводни и влечуги“ (стр. 355-390 от Приложение 1) е изтрита информацията, която дава яснота относно фрагментацията на местообитанията предизвикана от съществуващия път Е-79. В тази информация ясно е посочено, че не цялата дължина на пътя причинява фрагментация на местообитанията, тъй като на отделни участъци пресичането на пътя от целевите видове не е възможно, поради естествени причини – стръмни склонове напр. В тази връзка са идентифицирани участъци, в които индивидите могат да пресекат пътя, като за целта те са определени с координати. В редица случаи, площите на местообитанията на видовете са променени, като са заменени с тези от проекта за „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза І“ (МОСВ, 2013), като са включени всички потенциални местообитания, вкл. и слабопригодните. По този въпрос представителите на ЕК по време на срещите бяха категорични, че в местообитанията на видовете трябва да бъдат включени само такива, които със сигурност са подходящи за вида и са важни за неговото благоприятно състояние, а не да се залагат площите на всички потенциални местообитания;

12. От ранното лято на 2019 година стартира Мониторинг върху популациите на два вида сухоземни костенурки и два вида змии в участъка на първокласен път Е-79 (І-1), преминаващ през Кресненския пролом. До датата 28.06.2022 са извършени над 70 обхождания на трасето на Е79 в Кресненския пролом от екип от опитни херпетолози (вкл. от НПНМ-БАН, София) и е събрана голяма по обем актуална информация. Никакви данни от извършващите се понастоящем теренни проучвания на влечуги в Кресненския пролом не е взета под внимание от РГ 1, въпреки, че резултатите са представени в МОСВ.

13. Редица текстове в таблицата с параметрите за вълка и мечката са променени, без каквато и да е аргументация за това. При вълка основните промени са свързани с параметъра „свързаност на местообитанията“, където е премахнат целия анализ на тази свързаност.

14. За мечката е извършена цялостна промяна, както на параметрите за оценка на състоянието ѝ в зоната, така и по отношение на функциите на зоната за вида. Не е отчетена ролята на зоната като биокоридор за вида, като вместо това е определена цел за възстановяване на вида в зоната като жизнеспособна размножаваща се популация. Не са приведени никакви

данни за установена в миналото подобна популация. Новоформулираната цел противоречи на цялата налична информация за вида в зоната, която детайлно бе представена в целите предложени от Изпълнителя, но сега е изтрита от документа.

15. От пасажите от работните варианти на документите (например Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366 от 13.06.2022) личи, че някои представители на РГ 1 притежават ниско ниво на познания по Обща Зоология, Етология и Обща Екология. Допуснати са много груби грешки по отношение на Биологията на някои видове (например вълците са разглеждани като животни живеещи на двойки), което е индикатор за ниска компетенция. За съжаление подобни грешки са останали и в окончателния вариант на секция А.Ш.7 (стр. 423 от приложение 1), но в секция В.І.7 на страница 1008 е записано „Предлага се промяна в СФД. Мерната единица за популация следва да се промени от брой индивиди в брой глутници, което е по-коректно от гледна точка на екологията на този вид. Това е обвързано с репродуктивния капацитет на популацията в дадена зона и нейната жизнеспособност. Наличието на глутници обуславя и стабилността на популацията. Към настоящия момент предложената единица за популация family packs не е включена в популационните единици, посочени на референтния портал за Натура 2000. Ако тя не бъде добавена в последствие, тогава популационната единица следва да бъде „individuals“, като размерът на популацията следва да бъде 12-16 индивида.“, т.е. никъде не се говори за „семейна двойка“. Наличието на членове в РГ 1 с ниска професионална подготовка индикира неправилен подход при селекцията на експертите участвали в заседанията.

16. Напълно необосновано са пренебрегнати информацията и анализа за влиянието на пожарите на територията на двете ЗЗ и тяхното влияние върху популациите и хабитатите (секция „Местообитание на вида: Площ на потенциалните местообитания в границите на зоната“ от „Предложение за ревизирани специфични цели за видовете вълк, кафява мечка, костенурки и змии BG0000366“ от 13.06.2022 и стр. 424 от Приложение 1);

17. В настоящият вид на докладите се наблюдава тенденция да се избягва всякаква конкретика и част от формулировките са написани в посока противоположна на тази зададена от консултантите по техническа помощ осигурени от ЕК. Преформулираните пасажі напълно променят семантичната натовареност на текста и променят същността на изводите. Една и съща научна информация се трактува по различни начини в началните доклади и в окончателните текстове. Това е недопустимо от научна гледна точка;

18. В окончателния вариант на докладите липсва обосновка за особения формат на документите. За някои таксони е приета различна форма на представяне (виж цялата Секция В). Липсва ориентиращ текст какво е наложило избирането на различен начин на редакция на данните. Липсва обяснение, какъв е замисълът на това да не е възможно пряко да се проследяват данните по един и същ ред. Документът е с много голям обем и всяко затруднение на навигацията в текста представлява допълнителен опит да се изкриви информацията;

19. Към датата 28.06.2022, експертите по техническа помощ осигурени от ЕК не са имали действащи договори и следователно не са участвали в процеса на издаване на окончателните доклади на РГ 1. Под ръководството на тези експерти, обаче бяха разработвани докладите на експертите работещи за „Дикон Груп“ ЕООД. Както вече бе подчертано, съществуват сигнификантни различия между данните представени в първоначалните доклади за четвърто ниво на Специфични Природозащитни Цели за целевите обекти на защитена зона BG0000366 „Кресна-Илинденци“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и на защитена зона BG0002003 „Кресна“ за опазване на дивите птици и окончателните

доклади на РГ 1. Всъщност подходът възприет от РГ 1 не е съгласуван по никакъв начин с експертите наети от DG Regio да консултират Българските компетентни органи.

20. Разработените цели в този си вид не са получили широка достъпност в обществото и не са разяснени на заинтересованите страни. Поради големия потенциал за силно ограничение на развитието на ИП в региона на ЗЗ, следва целите да са обект на широка и мащабна дискусия с представители на неправителствения сектор, на бизнеса и гражданите. За разработените доклади липсва „нетехнически вариант“, който да не съдържа научна терминология и да може да бъде разбран от неспециалисти. Особено неподходящо е избрано времето за провеждане на обществените обсъждания, тъй като средата на месец Август е в най-натоварения туристически сезон и много хора са в отпуск и предприемат пътувания. Нужно е срокът на процедурата да се удължи, техническите недостатъци на доклада да се изчистят и процедурата да бъде удължена поне с още един цикъл консултации.

Считаме, че разработени общи, приоритетни, специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за ЗЗ BG0000366 „Кресна – Илинденци“ и ЗЗ BG00002003 „Кресна“ са от изключително значение, тъй като ще са първите за България. В тази връзка, смятаме, че трябва да има широка разяснителна кампания на достъпен за гражданите език, който ще е засегнат, какви ще са последиците, както за частните лица, така и за националния интерес (АМ Струма, други инфраструктурни проекти, които биха могли да бъдат засегнати и т.н.).

Горепосочените мерки и цели са от фундаментално значение за реализацията на АМ Струма, като в процеса на изработване на същите, от страна на ЕК беше ангажирана независима експертиза, в резултат на която беше одобрена методология за изработване на целите.

Във връзка с гореизложеното, както и водени от желанието да представим възможно най-обосновано и компетентно становище по публикуваните от страна на МОСВ цели, още веднъж, моля срокът за приемане на становища, предложения, препоръки и коментари да бъде удължен най-малко с един месец, като се осигури и публичност (най-малко съобщение на интернет страницата на МОСВ, както и в съответните кметства, общини, на чиято територия попадат двете Защитени зони).

Предварително Ви благодаря за оказаното разбиране!

С УВАЖЕНИЕ,

ИВО ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“

